NIET GENOEMD? DAN GEEN KOSTENVERHAAL BESTUURSDWANG

Een gemeente kan de kosten van toepassing van bestuursdwang niet verhalen op andere (rechts)personen dan de in de last onder bestuursdwang expliciet genoemde overtreder(s). Wanneer een bedrijf failliet gaat, kan de enig aandeelhouder dus niet zomaar privé verantwoordelijkheid gehouden worden.

Zo oordeelde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 16 maart 2018 in een door mijn kantoor bepleitte zaak (ECLI:NL:RVS:2018:907). Bedrijf X exploiteerde een inrichting voor het opslaan en bewerken van afvalstoffen. Volgens de gemeente sloeg het bedrijf meer op dan was vergund. Bovendien constateerde de gemeente symptomen van broei in een afvalberg. Omdat het gevaar voor broei/brand niet afnam, heeft de gemeente bij wijze van zeer spoedeisende bestuursdwang een deel van het afval laten afvoeren.
Het handhavingsbesluit is later op schrift gesteld. In dat besluit stond onder het kopje "overtreder": "Bedrijf X wordt aangemerkt als overtreder. Bedrijf X is vergunninghouder en drijver van de inrichting (...) en heeft het in haar macht om te voorkomen dat de overtreding opnieuw plaatsvindt. (...) Enig aandeelhouder van Bedrijf X is Holding Y. Enig aandeelhouder van Holding Y is appellant." Het besluit was gericht aan Bedrijf X, ter attentie van de heer Z. Deze persoon is de directeur van Bedrijf X en de enige aandeelhouder van Holding Y.
Enkele maanden later maakte de gemeente besluiten bekend om de kosten van de toepassing van de bestuursdwang (meer dan 300.000 euro) te verhalen. Bedrijf X was inmiddels failliet gegaan. Aannemelijk is dat de gemeente vreesde dat het kostenverhaal op Bedrijf X weinig zou opleveren. Waarschijnlijk heeft de gemeente om die reden naast (de curator van) Bedrijf X en Holding Y, ook de heer Z in privé aangeschreven.

Rechtbank: kostenverhaal is mogelijk

De heer Z stelde in beroep dat de gemeente de kosten niet kon te verhalen op personen die niet al in de last onder bestuursdwang als overtreder waren genoemd. De rechtbank oordeelde dat dit wel kon. Ten eerste omdat de aangesproken persoon op enigerlei wijze betrokken was bij de afvalverwerker. Ten tweede omdat sprake was van spoedeisende bestuursdwang, zodat deze persoon – doordat direct is opgetreden – toch de uitvoering van de bestuursdwang niet had kunnen voorkomen. Door de heer Z in de last niet nadrukkelijk als overtreder aan te merken, was hij niet in zijn (rechts)positie aangetast, aldus de rechtbank.

Afdeling: kostenverhaal is niet mogelijk

De Afdeling besliste anders. De Afdeling stelde vast dat Bedrijf X in de last onder bestuursdwang uitdrukkelijk wordt aangemerkt als overtreder. De tekst van de last kan niet anders worden begrepen dan dat de kosten van bestuursdwang louter ten laste van Bedrijf X zullen worden gebracht, omdat hij als overtreder is aangemerkt. Dat Holding Y in de last wordt vermeld als aandeelhouder van Bedrijf X en de heer Z als aandeelhouder van Holding Y, maakt volgens de Afdeling niet dat zij daarmee als overtreder(s) zijn aangemerkt. Het betoog van de gemeente dat de last weliswaar aan Bedrijf X was gericht, maar wel ter attentie van de heer Z als directeur ervan, en dat geen onderscheid kan worden gemaakt tussen de heer Z als directeur van Bedrijf X enerzijds en als privépersoon en aandeelhouder van Holding Y anderzijds, veegt de Afdeling van tafel. Ook het feit dat de spoedeisende bestuursdwang al was uitgevoerd toen de last onder bestuursdwang op schrift werd gesteld, en de heer Z toch niet de mogelijkheid had om de uitvoering van de bestuursdwang te voorkomen, geeft de Afdeling geen aanleiding anders te oordelen.

Conclusie

Een duidelijke uitspraak: kostenverhaal is niet mogelijk op andere (rechts) personen dan de persoon (of personen) die in de last onder bestuursdwang als overtreder(s) zijn aangewezen. Bij het opleggen van een last onder bestuursdwang zal het bevoegd gezag al direct alle (mogelijke) overtreders als zodanig moeten aanwijzen en de last ook aan hen bekend moeten maken. Niet genoemd? Dan later geen kostenverhaal. ■

Stijn Boot

Mr. Stijn Boot is advocaat bij BHW advocaten in Rotterdam. Telefoon: 010-2179330, e-mail: boot@bhwadvocaten.nl.